

ומשפטים בל ידעום

במד"ר בפרשת משפטים (ל, יד) איתא, ואלה המשפטים הדא הוא דכתיב מגיד דבריו ליעקב, פעם אחת אמר לו עקילס לאדרינוס המלך רוצה אני להתגייר ולהעשות ישראל, א"ל לאומה זו אתה מבקש, כמה בזיתי אותה, כמה הרגתי אותה, לירודה שבאומות אתה מבקש להתערב, מה ראית בהם שאתה רוצה להתגייר, א"ל הקטן שבהם יודע היאך ברא הקב"ה את העולם, ועל מה העולם עומד ותורתך אמת, ביום הבי, כמה יש משנברא העולם ועל מה העולם עומד ותורתך אמת, א"ל לך ולמד תורתך ואל תמול, א"ל עקילס אפילו חכם שבמלכותך וזקן בן מאה שנה אינו יכול ללמוד תורתך אם אינו מל וכו', שנאמר לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום.

עקילס בא ואמר לאדרינוס דבר תמוה, אפילו זקן בן מאה שנה וחכם שבמלכותך לא יוכלו להבין האיך ברא ה' את העולם ומה נברא ביום הראשון והשני, וכי דבר קשה או אינו מובן הוא, בשלמא סוגיא ד'יתגרי לודי' או איזה דף ב'איזהו נשך' ומהסוגיות הקשות שבתורה זה עוד קצת יובן אבל דבר מפורש בתורה מה נברא באיזה יום, זה גוי לא יכול לדעת ולהבין? שיקרא בתנ"ך כמו אותם גוים שנבחנו בחידון התנ"ך או כמו אלו שלומדים בפקולטה למשפטים את 'משפטי התורה' ואם יש לגוים האלו זכרון הם יצליחו לחזור על הכל כמו שכתוב, אז מה הבעיה, ולמה התכוון עקילס בדבריו?

המהלך הפשוט הוא אם תשאל גוי מה נברא ביום הראשון ומה נברא ביום השני, אכן הוא ידע לומר לך שבתורה כתוב כך וכך, הוא לא יודע מה נברא, הוא יודע שיש דעה הנקרא תורה ובה כתוב כך וכך, אך הוא יודע שיש אחרים שאומרים אחרת ויש דעות נוספות שאינם בדרך התורה, זה לא נקרא יודע! הוא לא יודע את האמת, בשבילו משפטי התורה הם כמו המשפט הטורקי ושאר אומות, אצל יהודים אפילו אצל הקטן שבהם עומדת לנגד עיניהם דרך אחת עם ידיעה שהיא האמת - מה שנאמר בתורה! ליהודי אין ספיקות וכמו שכותב הרמב"ם באגרת תימן שעמדנו ליד הר סיני לבל ימעדו רגלינו (כאשר יגיעו דעות רבות בדורות המאוחרים). יהודי יודע ומאמין בברור מה נברא ביום הראשון ומה ביום השני ללא כל ספק.

את העומק שבתורה הגוי לא מבין

וביתר עומק ישנו מהלך נוסף, בזמן בו העלו הרוסים חללית לירח בפעם הראשונה היה אומר הגאון ר' שלום שבדרון זצ"ל בדרשותיו, כל העולם רוגע וגועש אבל מה שהתווסף להם זה רק עוד כמה ידיעות, מה יודע מי שבחללית, הם הולכים לפי מה שהם

רואים לנגד עיניהם, רקיע כולנו רואים, הם לא מגלים שום דבר חידוש, שיש שם עולם מלא אנחנו בלי לעלות לשם כבר יודעים שיש, ואנו יודעים הרבה יותר מהם, הלא הגמ' בפסחים (צד, ב) אומרת שיש בשמים שבעה רקיעים והגמ' מפרטת מה יש בדיוק בין כל רקיע ורקיע ומה המרחק בין כל רקיע לחבירו, ואת כל זה אנו יודעים כשאנו

נמצאים למטה... הם הוציאו מליונים כדי להוכיח דבר הנראה, אך בחז"ל כתוב הכל והם לא הגיעו אפילו לאפס קצהו של העולם, 'הם לא יודעים אפילו קצת ממה שאני יודע' - אמר ר' שלום. להבין ולדעת את החיבור שבין תורה שבכתב לתושבע"פ ואפ"י מה שרחוק ממראה עין ומהשקפה ראשוני את זה לא ידע לא יבין,

(ומוספר על מרן שה"ת רבי חיים קנייבסקי שליט"א שבא אליו מג"ש וסיפר לו שאצלו בשיעור היה גוי שרצה להתגייר ובינתיים בא לשמוע שיעור, ולאחר זמן אמר לו שהוא חוזר בו שכבר נמצא זמן לא מועט ואינו מבין כלום ומה תועלת לו להתגייר, וא"ל מרן שה"ת שיאמר לו שכעת הוא גוי ומח של גוי לא יכול להבין, וברגע שיתגייר יקבל את מח ולב של יהודי ואז יבין הכל בפשטות).

הבריאה ובית המקדש הכל בתכנית מדויקת

וביתר עומק דהנה מבואר בהפטרות וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו, ומבואר שהוא לצורך הקמת ביהמ"ק, ולכאורה לשם מה צריך חכמה יתירה והלא נאמר אצל שלמה (ד"ה אכח, יט), הכל בכתב מאת ה' עלי השכיל, ואחז"ל שאין אדם רשאי לשנות כי הוא זה, אלא עפ"י דבר ה' (עיין זבחים לג, א ובפרש"י שם ובעוד כמה מקומות) ומה חכמה יתירה שצריך לזה, וכן מה שאחז"ל יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ (ברכות נה, א), ולשם מה הוא צריך לאותיות שנבראו השמים.

ובשיעורי מרן הגרמ"ד סולוביציק שליט"א הביא שי"א עפ"י שכתוב במד"ר (שמות לד, בד), כל מה שברא הקב"ה למעלה ברא למטה, דהיינו שהיה ביהמ"ק של מטה מכוון כשל מעלה (וכ"ה בשמו"ר לה, ו), וא"כ לזה צריך חכמה יתירה, וכן אותיות שנבראו שמים, לעשות כדמותן וצביונם.

אמנם הביא שמרן רי"ז הלוי זיע"א מבריסק מאן בפירוש זה ע"פ מה דאיתא במדרש (ריש בראשית) ד"א אמון אומן וכו' וכן הוא בזוה"ק (ריש תרומה), איסתכל קוב"ה באורייתא וברא עלמא, והנה ביהמ"ק שלמטה הוא תורה ושלמעלה הוא בריאה, ואדרבא ביהמ"ק שלמעלה הכנגד הלמטה.

והביא הגרמ"ד סמוכין שהרי היה הבדל בין משכן לשילה וכן בין שני לשלשי והרי לכאוי השמיים לא נשתנו וצריך לעשות כמותם, וע"כ שפה למטה היא התורה והשמים נעשים כנגד הלמטה.

וזה הנפ"מ בין יהודי לגוי, היהודי רואה את הבריאה דרך משקפיים של תורה, והגוי רואה את התורה דרך משקפיים של בריאה. [וזה לכאוי הנפ"מ בין משה וקורח בטענת טלית שכולה תכלת אי בעי ציצית, ובית מלא ספרים אי בעי מזוזה].

ושמעתי מהגרמ"י קוק שליט"א ר"י מאור התלמוד ברחובות שפ"א היו כמה ת"ח שישבו אצל מרן הרב שך זיע"א ואמר להם שיש שאלה שיש לכ"א בחיים, אם לעשות שידוך זה או לעשות עסקה מסוימת על

הכל יש תשובה בתורה. וח"א ביאר דבריו שמי שלומד תורה יש לו דעת-תורה, ועפ"י יכול לענות.

מרן זיע"א דפק על השולחן ואמר לא לזה נתכוונתי, אלא שבתורה עצמה כתוב התשובה לכל, אבל לא אמרתי שכ"א יכול לקרוא ולהבין לזה צריך להיות ת"ח בעמל בתורה ויודע ללמוד.

ואת זה רק יהודי יודע לקרוא את הבריאה מהתורה והגוי דומה למהנדס שיש לו צורת תוכנית איך לבנות בשרטוטים, וראה מישהו ובכשרון זכרונו יכל לחזור על זה במדויק בע"פ, אך לא הבין כל קו למה הוא מכוון ולדידו הכל כמין ציור בעלמא.

[וכעין מה שאחז"ל (מנחות כט, ב) שבשעה שעלה משה למרום מצאו לקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות וא"ל שעתיד ר"ע לדרוש על כל קוץ וקוץ ותילין תילין של הלכות שלמי שלא יודע זה נראה ציור יפה הכתרים, ולר"ע הוא תילין של הלכות].

הגוי רק רואה את המילים אבל לא מבין שכאן זה שרטוט של הבריאה, ורק יהודי הוא כמהנדס שיודע

ושמעתי מהגר"י נבצל שליט"א שאמר בשם ח"א לפרש השמועה בכורות (ח, ב) ששאל הקיסר לרב יהושע בן חנניה לכמה נחש מיעבר ומוליד שסבי דבי אתונא חקרו בזה כמה שנים עד שהגיעו לזה, וריב"ח מיד השיב אמרין ויליף לה מקראי.

ואמר לפרשו דרך משל שאדם יבקש לדעת סכום המרצפות בבניין הגדול שקיים ויתן לזה סכום נכבד, ודבר זה כידוע לוקח עידן ועינים, ואחרים החלו לספור, ובא א' לאחר כמחצית השעה ואמר במדויק וכששאלוהו זו מניין לו, אמר פשוט הלכתי לאדריכל ולמהנדס ושם רשום הכל וא"צ לחכות ולהמתין עד שיספור.

וכן הגוי צריך לראות בעיניו, וזה לוקח כמה שנים היהודי הלך למהנדס ושם רשום הכל, איסתכל קב"ה באורייתא וברא עלמא, מכאן יודע לשפוט על הבריאה.

ילד יהודי שלומד בקטנותו על בריאת העולם הוא לא רואה את זה כציור, הוא רואה את זה כעולם ומלאו, הוא מבין שיש פה תכנית שלימה של בריאה, הוא מבין שיש מישהו שמנהל את זה, אצל יהודי לראות בריאה זה לראות בורא עולם, גוי הוא שטחי, הוא יודע מה שכתוב ותו לא.

יהודי צריך להישאר גבוה

ומשכך הוא היהודי עליו תמיד לחפש איך עוד ועוד להתרומם, ולהישאר תמיד במקומות הגבוהים, הנה בפרשת משפטים ישנו ביאור של הנצי"ב על הפסוק ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו (כד, יא) פשטים רבים נאמרו בפסוק זה להסביר את פשרו, אך הנצי"ב

תמה על מה היתה התביעה, והרי מבואר בתרגום והו חדו בקורבניהון דאתקבל לרעוא כאילו אכלו וכאילו שתן עכ"ל, ומבאר שמכאן יסוד גדול לכל, אדם שמגיע למושכלות רוחניות גבוהות, הוא רואה מחזות אלוקים - אדם כזה כבר לא מענין אותו אוכל ושתיה, כך מצינו במשה רבינו ארבעים יום לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי, וכי זה אפשרי, איך אפשר להחזיק מעמד ארבעים יום בלי אוכל ושתיה אבל כשאנו מבינים את עומק הענין כשאדם נמצא במקומות כ"כ גבוהים שום דבר גשמי לא תופס אצלו מקום, וזו היתה תביעה

עליהם ראייתם מחזות אלוקים אתם במושכלות הגבוהות ובכל זאת שתיה ואכילה תופסת אצלכם מקום, כנראה שלא ראייתם במקום שניתן לכם רשות לראות.

וזה מה שכתוב בשם החזו"א שכשאדם יושב ולומד תורה שעה שעתים הוא מתעלה ומוסיף בקודש והולך וכשמגיע לשמונה שעות הנשמה שלו מתנתקת מהחומריות, וכאילו נשמתו פירשה מהגוף ומתעלה לשמי שמימה ומרומם על כל אשר נעשה תחת השמש, (מובא בספר מעשה איש, ח"ד עמ' סט).

והנה הנפש החיים כ' שהאדם הוא כנגד המקדש וכל אבר רומז לדבר אחר שהיה במקדש, והלב כנגד קה"ק, וכן צריך מאוד להזהר בהרהורי הלב שלא יהיה כמעמיד צלם בהיכל.

והמס"י (כ"ו) כ' כי תלמידי חכמים הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם, הנה הם כמקדש וכמזבח. מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש'.

ישכנתי בתוכם' למענם ולא למעני

אחז"ל במדרש (לג, א) משל למלך שהיתה לו בת יחידה בא אחד מן המלכים ונטלה בקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו, א"ל בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך, אלא זו טובה עשה לי שכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי. כך אמר הקב"ה לישראל נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוהו איני יכול, אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש.

כך גם ראינו בחז"ל (תנחומא, נשא) כשברא הקב"ה את העולם נתאוה שיהיה לו דירה בתחתונים כשם שיש לו דירה בעליונים. 'נתאוה', ועמ"י ממלאים את תאוותו ורצונו של הקב"ה ובונים לו משכן ומקום לשכון בו כי הוא לא יכול לפרוש מן התורה ובוה עמ"י מרגישים שהם עושים בשביל הקב"ה.

אך לא חכמו ישכילו זאת, שאין הקב"ה צריך לזה רק עושה כן לטובתו, שנוכה שישרה שכינתו אתנו בתחתונים ונוכה לס"ד מיוחדת ופרטית, ושמעתי ע"ז משל מהגר"ח שינקר שליט"א ראש ישיבת דרכי משה, לילד שמבקש לעבור לבד בכביש סואן ואמו עומדת מצד הכביש השני וזועקת לו שלא יעז ללכת חיי, אך הוא אומר אני גדול ואיני רוצה, והאמא רועדת מפחד, וראה את זה זקן

א' ורמו לאמו שתרגע ונגש אל הילד וא"ל ראה אני זקן וקשה לי לעבור לבד הכביש, אולי תעזור ותתן לי יד שלא יהיה לי קשה ללכת ואני לא אפול, ועשה כן בשמחה, וכשהגיע לאמו אמר בתרועת ניצחון, לא רק שעברתי לבד עוד עזרתי גם לזקן א' לעבור.

וכ"ה במד"ר (תרומה ג) מה כתיב וכו' ועשו לי מקדש, אמר הקב"ה לישראל אתם צאני ואני רועה שנאמר וכו' עשו דיר [מקום מושב הרועה] שיבוא וירעה אתכם, לכך נא' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וכו' אתם כרם ואני שומר עשו סוכה לשומר שישמור עליכם וכו'.

וברוב רחמיו לא רק שבא לדור אתנו להיות לנו לרועה ולשומרנו, אלא נתן לנו התה"ק שנעסוק בה שלא יוכל לעזובנו, וכמו שהבאנו מהמד"ר למלך שהיתה לו בת יחידה וכו'.

וגם זה א' מחסדי הבורא שיהיה קרוב אלינו תמיד ונוכל לזעוק ולשווע ויהיה קרוב אלינו לכל אשר יקראוהו באמת, ואם אכן נתחזק נשוע ונתחנן ישמע קול תפילתנו ויחיש לנו עת פדיון.

מה אנחנו צריכים ללמוד מהמחלות הקשות

ולדברינו ניגש למאורעות הזמן, איך זה נוגע לנו למעשה, הראוני דרשות הר"ן שמאוד מזכיר את המצב שלנו היום, אומרים שהנגיף הסיני כבר נמצא בארץ ישראל חוץ מאותם שהגיעו האוניה הידועה ששם נדבקו, הר"ן בדרוש השישי מסביר למה זה כ"כ מתקרב אלינו, וז"ל ולפעמים מתחדשים מקרים בריחוק מקום ובאיים רחוקים כדי שיתעוררו ישראל אל התשובה ויראו ויפחדו פן יגיעם הפורענות והוא מאמר הנביא (צפניה ג ו-ז) "הכרתי גוים נשמו פנותם החרבתי חוצותם מבלי עובר נצדו עריהם מבלי איש מאין יושב, אמרתי אך תראי אותי תקחי מוסר" - הקב"ה מביא פורענות אצל אומות העולם בכדי שאנחנו נתעורר ונשוב בתשובה שע"י שהיהודי מפחד ממילא הוא יקח מוסר לעצמו.

וממשיך הר"ן, וכשאנחנו מתיסרים ברעת אחרים הפורענות הולך הלוך ונסוע וילך הלוך וקרב - אם חלילה אינם מבינים שזה שייך אליהם הרעה מתקרב 'הלוך וקרוב' מתקרבת אליהם, ואין ספק כי מי שרואה כל אלו התלאות אשר הן באמת התראות הש"י, ועודנו מחזיק בדרכו אשר דרך בה, הוא כמי שעובר עבירה וקיבל עליו התראה שהתיר עצמו למיתה מכאן ואילך. לכן אין ספק כי בזמנים האלו ראוי לחפש היטב על רפואת הנפש ולהקדימה על רפואת הגוף - דברי הר"ן, כאילו הוא מדבר היום, ממש ההסטוריה חוזרת הנה רואים שכבר זה מתחיל להתקרב אלינו, א"א להתעלם, א"א לומר זה לא שייך אלינו, הקב"ה מביא את זה על הרחוקים בכדי שאנחנו נפחד ונשוב בתשובה ולא 'וילך הלוך וקרוב' זה מתקרב ומתקדם לכיוונו. (ובהערות שם כתב שיתכן שהר"ן כתב את זה בתקופה בה היתה מגפה שחורה שאלפים מתו ולא מצאו לה תרופה).

וממשיך הר"ן בדרוש העשירי, והנה לשון זה הפסוק מסכים עם מה שמורה עליו השכל והוא שהחולאים המשוניים לא יחולו במקרה מצד טבע האדם אבל היא אצבע אלוקים, ואלה ראינו בעינינו מתפשטים והולכים וכוללים בשנה אחת, עד שנהפך העולם בשנה אחת יותר ממה שנהפך ונתחלף בזמן קודם במאות שנה וכו'.

ומסיים הר"ן ועתה אחרי זאת איך ישאר ליצרנו ולדמיון הכוזב פתחון פה ואיך ישיאונו משואות שוא ומדוחים ויגרשונו מהסתפח בנחלת ה' הלא עינינו ראו את מוסר ה' אלוקיני וידו החזקה ויאמרו לנו לבל נפנה אל רהבי הזמן כי שקר נסכם, ונקל עלינו לשוב אל ה' בלב שלם כאשר גזר שכלנו כי אין עליו לאות בזאת ומונע ומעכב, אין שטן ואין פגע רע וכו'.

הצרות הרבות שלצערנו יש היום פשוט להוריד דמעות ולבכות על המצב שלנו, רק עכשיו סיפר לי הרה"ג ר' חנניה צ'ולק שליט"א כמה וכמה סיפורים על כמה משפחות אלמנות יתומים ה' ירחם רק מהמחלה הנוראה ה"י, הוא חזר על זה כמה פעמים שמה שלא מתו במאות שנה נהפך בשנה אחת, ובכלל הנגיף מסין שזה ודאי כך כמו שכותב הר"ן בשנה אחת יותר ממאות שנה, סין מעצמה כ"כ גדולה שכל העולם רעד ממנה, כל הכלכלה מגיע משם, הכל ירד לטמיון כיתוש קטן במוחו של טיטוס - אצבע אלוקים היא, הקב"ה מדבר

אלינו איך אפשר שלא להקשיב, רואים עוד צרות ועוד אנשים שנפטרים כנראה שאנחנו לא מספיק התחזקנו, צרה רודפת צרה, אי אפשר לאטום אוזנים, הקב"ה מדבר אלינו איך אפשר שלא להקשיב.

הגאון ר' יצחק זילברשטיין שאל את מרן שר התורה שליט"א כמה פעמים מה זה שעובר עלינו ומרן שר התורה לא ענה, אך אמר שצריך לומר לציבור שיתפללו שהקב"ה יגלגל רחמיו עלינו.

ומספר ר' חנניה צ'ולק, במשך כל השנים הוא הלך עם חולים רבים, הוא בא פעם למרן הסטייפלער זצ"ל ואמר לו מה הפשט בכל החולאים (מה שהיה אז זה מעט לעומת מה שיש היום ה"י) שאל אותו הסטייפלער 'אתה מחפש להבין את הנהגת הקב"ה בעולם, וכי את השואה אתה כבר מבין?!' אמר ר' חנניה כן אבל זה כבר היה מה היום, הזדעק הסטייפלער מה זה אומר מה היום, שליש מעמ"י נכחד וכי אפשר להבין את זה שש מליון יהודים כבר אינם, ושאלו אם כן במה להתחזק ואמר לו שזו שאלה נכונה, ואז התחיל הסטייפלער להסביר לו, דע לך שכל מצוה משנה את הבריאה. כל אחד יש לו להיכן להתקדם, אם זה בתורה ואם זה בתפילה, אבל, צריך לעשות את זה לאט לאט היום לכוין ברכה אחת מחר שתיים וכן הלאה אבל לא לקפוץ כי אם קופצים זה לא מתקיים.

מרן ראש הישיבה זיע"א (כך מביא הגרמ"י שניידר שליט"א בגליון עטרת תפארת מס' 39) שאמר כשאדם מתחזק הוא מכריע את כל העולם, וכשאדם עושה מצוה ומתחזק - בזכותו 50 איש מבריאים, ואם אדם עושה עבירה ממילא עוד אנשים נחלים בגללו בכל מיני חולאים וכל מיני דברים אחרים. ואת זה לא יודעים כמה שיותר מתחזקים חוץ מזה מזה מגן על האדם בעצמו זה מגן על כל העולם כולו, יתכן שאלפי יהודים היו ניצולים אם היינו קצת יותר משקיעים בלימוד.

בואו ונתקדם, עוד רבע שעה בתעני"ד, עוד יותר בהתמדה, מי שלא מצליח לקום לתפילה בזמן שישתדל עוד יום ועוד יום, קצת יותר כוונה בתפילה, כל אחד באשר הוא שם, ולהיות מוסיף והולך ובזה מעלה עצמו וכל הבריאה מתעלה עמו.

העולם עומד בידיך לכאן ולכאן

באור החיים על הפסוק "כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה שלם ישלם המבעיר את הבעירה" מביא ע"כ האו"ח את דברי חז"ל הנוגעים אלינו ממש, כי תצא אש - כאשר אדם מבעיר אש בשבת או עושה עבירה כל שהיא, אל לו לומר זה לא ענין שלי, זה לא כך, חז"ל אומרים 'כי תצא אש' מעצמה 'ומצאה קוצים', האש הולכת ומעוררת את מדת הדין, 'ואכלה גדיש' אלו תינוקות של בית רבן, 'או הקמה' אלו גדולי ישראל שנאמר זאת קומתי דמתה לתמר, ולעתיד לבא 'שלם ישלם המבעיר את הבעירה'.

אנשים חולים, אנשים נדבקים במגפות, אנשים מתים, יש מישהו מאחרי זה, בכל מצווה ובכל חיזוק אפשר להציל אלפים, הרבה יבריא בגללך, הצלת את כל העולם כולו.

הנה אחז"ל (סופ"ק דקידושין מ, א-ב), לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצווה מכריע אותו ואת כל העולם כולו לכף זכות, עבירה - להפך, וזה דבר תמוה שכולם בדיוק חצי חצי, וכי אין אחד שיש לו יותר מצוות או יותר עבירות.

וביאר זאת מרה"י בדרך משל, בחנות 'כל-בו' אפשר לקנות מדולר ועד מליונים, יכנס אדם ויאמר מה אני יכול לקנות פה, השאלה הראשונה שישאל כמה יש לך, אם יש לו דולר יראו לו עצצועים ואם יבא עם עשרות או מאות דולרים זה כבר דברים אחרים וכן הלאה מאות אלפים ומליונים.

וכך הוא לעולם כל מצב שלו ושל העולם, לפי מצב המצוות והחטאים כך השפע לעולם, וברגע שעושה עוד מצוה הכל מתרומם ומשתנה והשפע נמשך הרבה יותר, וכלפי השפע הנוסף, הכריע עצמו וכל העולם, וכן ח"ו בעבירה.

עת צרה היא ליעקב - לבית מדרש

שבוע הבא יש בחירות, הפעם זה לא כמו כל פעם, כולנו יודעים זה ממש כמו הגזירה בפורים 'להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים' אני רוצה לאמר לכם דבר, שמאוד משקף את המצב, שולחים לפה אוטובוס עם פרסומת ענקית עם אותו אחד שבכלל לא מתאים לו להיות יהודי. ואותו אדם כותב "אם אתה רוצה שהאוטובוס הזה יסע גם בשבת תצביע אלי" אתם מבינים איזה סכנה, רוצים פה להכחיד כל דבר יהודי לא שבת, לא בני תורה להפסיד הכל, אם ח"ו יתרחש הסכנה (ולפי מה שמראים יש לזה סיכויים), וצריך כ"כ הרבה זכויות, אם ח"ו זה קורה - גמרנו! ח"ו גזירת 'ולא יזכר שם ישראל עוד'. ורואים שהקב"ה רומז לנו ומדבר אלינו כמו שראינו בדרשות הר"ן 'לא תוכל להתעלם'.

זה כמו שהיה לפני השואה שהסכנה רחפה באויר וידעו מזה, אך היו שהרגיעו אל תדאגו הנאצים לא יעשו כלום, על זה שילמו מחיר יקר וכשליש מהעם היהודי נכחד, ופה יודעים בברור, וכולם אומרים שזה סכנה רוחנית נוראה, זה ממש להשמיד ולהרוג כל סממן יהודי היום הם בונים את כל ההצלחה שלהם על שנאת הדת. וזה כל המצר לישראל נעשה ראש והקב"ה רומז לנו ומראה לנו שזה זמנים לא רגילים ומרן שר התורה אומר את זה מפורש שצריך לבקש הרבה רחמים, איך אפשר בזמן הזה לא להתחזק - וכי זה לא נוגע לנו, הרי זה סכנה לנו, וגם עלינו לחשוב על צער השכינה וצרת כלל ישראל.

יש בספר חסידים (תקנ"ג) כשאדם מתפלל בעת צרה ולא נענה קודם כל זה יכול להיות בגלל שציער מישהו ולא שם לב, (וכך היה אומר מרה"י הרבה פעמים בחורים לא שמים לב ואח"כ הם סובלים הרבה בחיים).

עוד סיבה שלא נענה שהיה צריך לחשוב על צערו של השני ולהתפלל עליו דכתיב ואהבת לרעך כמוך, ומאחר שאינו מצטער לא יתכן שיענה לך התפילות בלי רבים רפאנו בך עלינו וכו'. ואם לא מה בין זה לבהמה שאינה חוששת לצער חבירתה, ועליו נאמר ומותר האדם מן הבהמה אין.

ומרן זיע"א היה מביא את הגמ' במו"ק (כו, א) אמרו לו ליהויקים כתב ירמיה ספר קינות, א"ל מה כתיב בה, א"ל איכה ישבה בדד, א"ל אנא מלכא, [דהיינו אלי זה לא נוגע ומה זה אכפת לי מה שיקרה לכלל ישראל], א"ל בכך תבכה, וכן גלתה יהודה, וכן דרכי ציון אבילות, ועל הכל א"ל

אנא מלכא, כיוון שא"ל היו צריה לראש ואתה לא תהיה מלך מיד קדר כל אזכרות שבה ושרפן באש, ונורא לחשוב איך שאדם לא יהיה אכפת לו מהצרות הכי גדולות שבאות על כלל ישראל כל זמן שאין זה נוגע לו אישית. וכאן חוץ ממה שנוגע לנו אישית, כמה צער השכינה יש, כאו כל כלל ישראל בצער ובסכנה כ"כ גדולה ואיך אפשר להישאר אדיש.

ואמר לו הרה"ג רבי מרדכי קרליץ שליט"א שאמר לו מרן הרב שך זיע"א שהוא הרי מורה שביום הבחירות עצמו, אם באמת צריכים אותו ויכול לעזור שילכו [ולמי שהדבר נוגע לו בסכנת שמירת העיניים, צריך לעשות שאלת חכם גמורה] וא"ל שיש לו בזה עוד מכוון שיהיה אכפת לבחור מכלל ישראל, שידע שהוא לא חי לבד, ופעם בד' שנים ראוי לחזק גם עניין זה.

וראים שיש שנאה מרגישים מה שהולך להיות איך אפשר להישאר באדישות, חייבים להתחזק בעוד שעות של לימוד, להתפלל יותר טוב, להוריד כנחל דמעה, אבל תורה זה העיקר, אם אנחנו רוצים באמת להציל את הכלל, צריך להיות עכשיו יותר רציניים, לא נשאר הרבה זמן - פחות משבוע, לקבל חיזוק בימים האלו, ללמוד בתענית דיבור, ללמוד בהתמדה, וכולל ש"ק ויום שישי ומוצ"ש, לבא לכל התפילות בשיבה, ולהתפלל יותר טוב, לברך בכוונה, שהקב"ה יראה שאכפת לנו. וכבר אמר מרן רה"י זיע"א שכשרוצים דברים על טבעיים וגדולים מהקב"ה צריך גם מצידנו להשקיע יותר ולשלם מחיר גדול יותר במאמץ מצידנו להשתפר ולהתעלות.

והעיקר הוא עמל התורה וכן מצינו במד"ר (אסתר י, ד), כאשר ראו שהמן בא למרדכי (להלביש אותו בגדי מלכות, והם לא ידעו וחשבו שבא להרוג), א"ל מרדכי רוצו והבדלו מכאן שלא תכחו בגחלתי שבא להרגני, ואמרו לו אם תמות נמות אתך, וא"ל שנתפלל, וכשגמרו להתפלל המשיכו לעסוק במצות ספירת העומר, וכשבא המן וראה את הריתחא דאורייתא, והלימוד מתוך הדחק אמר בא מעט עומר שלכם ודחה עשרת אלפים ככר כסף שלי, ואמר מרן זיע"א שגם המן הרגיש שמה שנפל זה היה כח התורה, (ולא הספיק היוצומו עלי שלשת ימים ועמדו אז בתפילה לפני המקום).

והנה מצינו בחז"ל (מגילה יב, ב) שדרשו שמו של מרדכי וכו' ובן קיש - שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו, ומובא בסידור הגר"א בבריכת השיבנו בשם הגר"א לבאר כיצד ובמה הקיש שעיד"ז זכה לבטול הגזירה הנוראה של להשמיד להרוג ולאבד ביום אחד, וכתב על זה שני שערים הם אחד בלבו של אדם ואחד בלב השמים, וכשאדם פותח שערי לבו נפתחים שערי שמים ונשפכים רחמים בלי סוף.

עלינו לפתוח שערי לבנו - לכאוב צער השכינה וכלל ישראל, בתפילה והתמדת התורה בשקיעות ולבקש רחמים, ואם נזכה גם הפעם ליונהפוך הוא, ויתגדל ויתקדש שמו של ממ"ה הקב"ה, וידעו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך - ויראו ממך.

ברכת מזל טוב

לידידנו הבה"ח יוסף פרידמן ני"ו
תלמיד המשגיח שליט"א לרגל אירוסיו בשעט"מ
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל

ברכת מזל טוב

למשפחת אונא לרגל נישואי בתם בשעט"מ
עב"ג הבה"ח שניאור זלמן הופמן שיחי'
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליין במייל: 4166058@gmail.com